

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget blev sendt i høring den 10. juni 2014 med høringsfrist den 11. juli 2014

Lovforslaget har været sendt til høring hos følgende:

Samtlige departementer i Selvstyret, KANUKOKA, NUSUKA, KNIPK, Kattuffik Utoqqaat Nipaata, Inooqat, SIK, Grønlands Arbejdsgiverforening, AK, IMAK, PIP, ASG, PPK, KNAPK, APK, Det Sociale Ankenævn, BDO, Grønlands Råd for Menneskerettigheder.

Følgende har ingen bemærkninger til lovforslaget

N.P.K.

Indledning

Indkomne høringssvar med indvendinger vedrørende udkastets materielle indhold er i det væsentlige gengivet og kommenteret nedenfor. Kommentarerne til høringssvarene er skrevet i kursiv.

Flere problematikker har været gennemgående i høringssvarene. Disse vil for overskuelighedens skyld blive behandlet indledningsvist.

Lokale førtidspensionsnævn:

På baggrund af de indkomne høringssvar er der ændret i lovforslaget vedrørende de lokale førtidspensionsnævn. Det er vurderet uhensigtsmæssigt at kommunalbestyrelsen skal indstille til det lokale førtidspensionsnævn, som derefter træffer afgørelse.

Lovforslaget er ændret således, at kommunalbestyrelsen både oplyser sagen og træffer afgørelse om tilkendelse af førtidspension. Denne afgørelse kan påklages til førtidspensionsklagenævnet.

Førtidspensionsklagenævnet:

I flere af høringssvarene henledes opmærksomheden på muligheden for at placere førtidspensionsklagenævnet sammen med Forbruger- og Konkurrencestyrelsen.

Førtidspensionsklagenævnet ønskes placeret sammen med et rådgivnings- og vejledningscenter, der skal yde kommunerne bistand med at udarbejde og udfærdige sagens materiale, der skal danne baggrund for kommunalbestyrelsens afgørelser.

For at opnå større synergieffekt mellem rådgivnings- og vejledningscenteret og Førtidspensionsklagenævnet vil disse blive placeret sammen.

Økonomiske forhold:

Flere høringssvar udtrykker bekymring over de udfordringer, forslagens bestemmelser giver i forhold til både økonomiske og personelle ressourcer.

EM 2014/xx

IIAN sagsnr.: 2014-101690

Inatsisartutlovforslaget er ambitiøst. Naalakkersuisut sigter højt med hensyn til målsætningen med loven. Samtidig er Naalakkersuisut godt klar over, at denne målsætning skaber udfordringer i de forskellige myndigheders arbejde, men det er en løbende proces, hvor der vil være noget at stille efter.

Samtidig er ressource- og kompetenceudvikling opprioriteret af Naalakkersuisut, hvorfor der sat tiltag i gang, som skal hjælpe kommunerne med udarbejdelse af materiale og dokumentation, jf. nedenfor.

De økonomiske beregninger er foretaget under forudsætning af, at de førtidspensionister, der ikke længere skal være omfattet af førtidspensionsordningen, henholdsvis nedsat til et lavere niveau end højeste førtidspension grundet personens individuelle arbejdsevne, kan udnytte arbejdsevnen.

Den forventede tilknytning til arbejdsmarkedet beror på en vurdering af flere parametre. Herunder ved at bringe flere personer fra passiv forsørgelse til aktiv selvforsørgelse. Derudover at der i processen løbende udvikles nye arbejdsmuligheder, sammenholdt med, at der lokalt iværksættes initiativer og foranstaltninger, der kan være med til at udvikle arbejdsevnen. Herudover at der er et ønske om, at førtidspensionister skal bidrage med de ressourcer, som personen har, frem for personens begrænsninger set i forhold til arbejdsmarkedet. Dette vil tydeliggøre behovet for nytænkning på området og medvirke til, at førtidspensionisterne fremadrettet i større omfang bidrager til samfundet med de ressourcer, som de har, hvorved det vil være muligt at bringe flere personer i aktiv beskæftigelse. Samlet set er det vurderet, at denne reform vil bidrage til øget livskvalitet hos de personer, der får hjælp til at komme i arbejde, såvel som samfundsøkonomisk.

Ressourcer:

I flere høringssvar anføres det, at det vil være forbundet med væsentligt merarbejde i forbindelse med revurdering af tilkendt førtidspension, ligesom der fremover skal foretages revurdering af arbejdsevne senest hvert femte år.

Med reformen lægges der op til, at tilkendt førtidspension skal revurderes over en årrække. Dermed skal tilkendt førtidspension gennemføres løbende over en årrække efter lovens vedtagelse. Der vil foreligge en del brugbar sags materiale udarbejdet i forbindelse med førtidspensionistens oprindelige ansøgning om førtidspension, som vil kunne finde anvendelse ved revurdering af tilkendt førtidspension.

Revurdering af tilkendt førtidspension vil medføre merarbejde for kommunerne, men dette vil kunne afvikles på flere måder, herunder ved at fokusere indsatsen. Dette kan være ved at starte med de førtidspensionister, der på nuværende tidspunkt har fået reduceret førtidspensionsudbetalingen til 20 pct. på grund af høj indtægt, såvel som det ovenfor anførte om yderligere 8 sagsbehandlere, der kan bistå de ansatte i kommunerne med udfærdigelse af sags materiale og

dokumentation. Slutteligt vil personer omfattet af lovens § 9, stk. 2 ikke skulle revurderes. Det samme gælder førtidspensionister over 60 år.

Følgende har bemærkninger til lovforslaget:

1) KANUKOKA

KANUKOKA anfører på vegne af kommunerne, at der ikke afgives noget høringssvar til lovforslaget, idet høringen ikke kan behandles på et kvalificeret grundlag. KANUKOKA ønsker i forbindelse med den videre behandling af forslaget i Inatsisartut, at medlemmerne af Inatsisartut bliver orienteret om, at kommunerne ikke har afgivet høringssvar til lovforslaget, fordi aftalen mellem Selvstyret og kommunerne om at juli måned er høringsfri periode ikke er overholdt.

KANUKOKAs høringssvar tages til efterretning. KANUKOKA er efterfølgende anmodet om at fremkomme med bemærkninger inden den 15. august, således lovforslaget kan tilrettes i den formelle høringsproces.

2) Kommune Kujalleq

Om nævnsmodellen:

Kommune Kujalleq anfører, at den nærmere kompetenceafgrænsning mellem kommunalbestyrelserne og førtidspensionsnævne er uklar.

Herunder ser kommunen visse forvaltningsretlige problemer ved den foreslåede nævnskonstruktion, og finder nævnskonstruktionen betænkelig.

På baggrund af høringssvarene er der ændret i nævnsmodellen, hvorfor kommunalbestyrelsen fremadrettet træffer afgørelse om tilkendelse af førtidspension.

Til § 15, stk. 4

Det er uklart, hvorledes lovforslagets § 15, stk. 4, forholder sig til sagsbehandlingslovens almindelige regler om partshøring.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og § 15, stk. 4 udgår af lovforslaget.

Til § 11

Videre har kommunen noteret, at der i lovforslagets bemærkninger til § 11 er beskrevet en funktionel uafhængighed af førtidspensionsklagenævnet i forhold til pågældende departement. Dette burde måske mere tydeligt fremgå af lovbestemmelsens ordlyd.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og bestemmelsens ordlyd er ændret.

En tilsvarende funktionel uafhængighed ses ikke beskrevet i forholdet mellem det kommunale nævn og pågældende kommunalbestyrelse. Dette spørgsmål ønsker Kommune Kujalleq afklaret.

På baggrund af høringssvarene er der ændret i nævnsmodellen, og de lokale nævn udgår.

Omkring påklage af det kommunale nævns afgørelser, noterer Kommune Kujalleq, at der ikke gælder nogen klagefrist i lovforslaget.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og der er indført klagefrist på 4 uger.

Til § 10, stk. 3

Ifølge lovforslagets § 10, stk. 3, fastsætter Naalakkersuisut regler for det kommunale førtidspensionsnævns forretningsorden, virksomhed, ansvarsområde og vederlæggelse, hvilket kommunen anser som en ganske vidtgående bemyndigelse.

På baggrund af høringssvarene er der ændret i nævnsmodellen, og de lokale nævn udgår.

En yderligere problemstilling ser kommunen i, at lovforslaget lægger op til, at der i de lægefaglige udtalelser, som skal indgå i behandlingen af førtidspensionssager ikke skal indgå en vurdering af ansøgerens arbejdsevne og heller ikke skal afgives nogen indstilling om sagens afgørelse. Med de forholdsvis få lægestillinger i de mindre sundhedsdistrikter vil der muligvis kunne opstå situationer, hvor lægeerklæringen afgives af samme læge eller en læge, som er overordnet den læge, som deltager i nævns behandlingen.

Med reformen ønskes der indført en standardiseret lægeerklæring og fremgangsmåde, således samtlige læger udfylder lægeerklæringer på samme måde landet over, og alene udtaler sig om det i lægeerklæringen anførte om borgerens forhold. Lægeerklæringer fremadrettet alene skal være et moment i afgørelsen, der træffes. Afgørelse træffes på baggrund af sagens materiale af et tværfagligt team

Om finansieringsmodellen:

Kommune Kujalleq finder lovforslagets beskrivelse af finansieringen af førtidspensionsområdet uklar.

I lovforslagets almindelige bemærkninger beskrives en overgang til 100 procent kommunal finansiering efter en overgangsperiode. Denne overgangsperiode, hvor finansieringen fortsat

vil være 50/50 synes imidlertid ikke at fremgå direkte af lovforslagets ordlyd, der alene omtaler fuld kommunal finansiering.

Det er tilsigtet med reformen at finansieringen af førtidspension skal overgå til fuld kommunal finansiering. Indtil der er foretaget revurdering af tilkendt førtidspension vil landskassen og kommunerne som hidtil være fælles om finansieringen, hvorefter der vil være fuld kommunal finansiering.

Der savnes en redegørelse for, hvorledes kommunerne skal kompenseres for overgangen til fuld finansierings byrde.

Samtidig er der i lovforslaget en regel om, at Naalakkersuisut kan tilbageholde sin finansieringsdel i særlige tilfælde. Bemærkningerne til bestemmelsen synes at pege på en refusionsmodel, og i givet fald vil det være misvisende at tale om kommunal finansiering.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og bestemmelsen om tilbageholdelse af finansiering udgår.

Øvrige bemærkninger:

I indledningen til de almindelige bemærkninger beskrivelse af lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige anføres, at det med reformen forventes, at antallet af førtidspensionister over de kommende år vil falde betydeligt samt at en stigende del vil have fast tilknytning til arbejdsmarkedet og derfor modtage nedsat førtidspension. Kommunen ser gerne, at det i bemærkningerne til lovforslaget mere detaljeret forklares, hvilke forudsætninger, som denne vurdering bygger på.

Der henvises til de indledende økonomiske bemærkninger.

I fortsættelse heraf savnes en begrundet vurdering af, hvorvidt lovforslaget vil medføre en reel nedbringelse af udgifterne til overførselsindkomster, eller der må forventes et afledt pres andre sociale udgifter.

Der henvises til de indledende økonomiske bemærkninger.

Lovforslaget forekommer umiddelbart selvmodsigende i forhold til kravet om sagernes automatiske genbehandling, idet det netop følger af forslagens § 6, at det er en betingelse for at give førtidspension, at arbejdsevnen er varigt nedsat.

Arbejdsevne er sjældent statisk, og kan ændre sig over tid. På baggrund af personens ændrede forhold, såvel som nye jobmuligheder i samfundet, er det politisk vurderet at være en nødvendighed løbende at foretage revurdering af tilkendt førtidspension.

En førtidspensionist, hvis subjektive tilstand er uændret, må kunne have en berettiget forventning om, at vedkommendes pensionsrettigheder ikke ændres.

Kommune Kujalleq mener, at en lovhjemmel til at tilbagekalde en social pensionsydelse i en situation, hvor tilkendelsesgrundlaget er uændret, må forudsætte, at tilbagekaldelsesårsagen er forudsigelig for pensionsmodtageren, og at tilbagekaldelsen ikke konkret udgør et uforholdsmæssigt indgreb i pensionsmodtagerens forsørgelsesgrundlag.

Førtidspensionister, hvis personlige forhold ændrer sig over tid, vil ikke kunne have en berettiget forventning om at kunne få udbetalt førtidspension, såfremt personens forhold ikke opfylder kriterierne for at være tilkendt førtidspension. På denne baggrund iværksættes løbende revurderinger af tilkendt førtidspension.

Dernæst mener kommunen, at hele ideen om vurdering af arbejdsevnen ud fra pensionsansøgerens personlige forudsætninger udvandes betydeligt, hvis beskæftigelsessituationen i området skal indgå som et særligt kriterium.

I forhold til lovforslagets regler om adgangen til at kræve tilbagebetaling og at foretage modregning, udkastets § 34, stk. 3 og bemærkningerne hertil, ser kommunen nogle uklarheder. Kommunen kommer for det første i tvivl om, hvorvidt det er hensigten at indføre en integreret lovreguleret tilbagebetalingsadgang, eller der er tale om en begrænset lovregulering, som supplerer tilbagebetalingsadgangen på formueretligt grundlag (condictio indebiti).

Bemærkningerne er taget til efterretning, og bestemmelsen og bemærkningerne er ændret.

Til § 1, stk. 1

I bemærkningerne til § 1, stk. 1, står der, at dansk indfødsret meddeles efter lov om dansk indfødsret. Kommunen bemærker, at indfødsret også kan meddeles ved særlove.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og sætningen udgår af lovbemærkningerne.

Til kapitel 3

I kapitel 3 (§§ 8 og 9) er der beskrevet kravene til sagsundersøgelsen. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget er det anført, at ansøgerens manglende medvirken til et afklaringsforløb, skal tillægges vægt ved sagens afgørelse. Kommunen finder denne oplysning

problematisk, idet der ikke efter almindelige forvaltningsretlige regler er hjemmel til at træffe afgørelse til skade for en borger som en sanktion for ikke at medvirke til sagsundersøgelsen.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og sætningen udgår.

Til § 26

I § 26, stk. 2, nr. 1, henvises der til pensionister, der bliver dømt til anbringelse på psykiatrisk hospital.

Kommunen efterlyser en vurdering af, om der skal være særlige regler om førtidspensionister, der får en psykiatrisk behandlingsdom.

Bestemmelsen er en videreførelse af de hidtil gældende regler, som tidligere har fremgået i bekendtgørelsesform. Bemærkningerne tages ikke til efterretning.

Til § 28, stk. 3

Ifølge § 28, stk. 3, bortfalder et børnetillæg, når barnet har arbejdsindtægter som svarer til 3 gange børnetillægget eller mere. Kommunen efterlyser om præcisering af, inden for hvilken tidsperiode, at dette kriterium skal være opfyldt.

Bemærkningen er taget til efterretning, og bestemmelsen udgår.

Til § 39

I § 39, 1. pkt. omtales tvangsinddrivelse i pensionsydelse. I andet pkt. nævnes "andre aftaler" om sådanne krav. Det bør omformuleres, da tvangsinddrivelse ikke beror på en aftale.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og bestemmelsens ordlyd er ændret.

Til § 40

§ 40, stk. 4, kan give anledning til tvivl, idet den hjemler, at førtidspensionsklagenævnet kan afvise klager, hvis der ikke er "frembragt ny dokumentation".

Dette harmonerer ikke klart med det almindelige forvaltningsretlige udgangspunkt, at administrativ rekurs er en retssikkerheds garanti for borgerne sammenholdt med, at der påhviler rekursinstansen en fuldstændig undersøgelsespligt på lige fod med første instansen.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og bestemmelsen udgår.

Til § 46

Kommunen forstår ikke § 46, stk. 3, idet bestemmelsen kan læses således, at hvis en konkret sag ikke er revurderet inden for den beskrevne 5 års frist, får dette afsmittende virkning på andre sager.

Bemærkningerne tages til efterretning, og ordlyden af § 46 er ændret.

3) Qaasuitsup Kommunia

Af Qaasuitsup Kommunias høringssvar fremgår følgende:

Qaasuitsup Kommunia meddeler, at kommunen ikke kan overholde høringsfristen som er den 11. juli 2014, da kommunen ikke har mulighed for at forelægge lovforslaget samt vores bemærkninger til politisk behandling før høringsfristen. Qaasuitsup Kommunia vil først kunne komme med et høringssvar efter næste kommunalbestyrelsesmøde som er lagt i udgangen af august måned 2014.

Yderligere henviser kommunen til aftalen mellem Naalakkersuisut og KANUKOKA.

Qaasuitsup Kommunias bemærkninger er taget til efterretning. Der henvises til bemærkningerne til KANUKOKAs høringssvar.

4) Det Sociale Ankenævn

Generelt:

Ankenævnet anfører, at det er urealistisk at tro, at en revurdering af en sag kan gennemføres på gennemsnitligt 8 timer. Det vil nok være mere realistisk at regne med 40 timer.

Der henvises til indledende bemærkninger om ressourcer

Ankenævnet anfører, at det vil give uheldige signaler, hvis nævn og sekretariatsfunktion placeres sammen med Departementet for Familie og Justitsvæsen, da departementet behandler visse førtidspensionssager i 1. instans.

Der henvises til indledende bemærkninger om førtidspensionsklagenævnet.

Om loven:

Til § 1

§§ 1 og 3 sammenholdt med bemærkningerne side 22: betingelserne bør tydeliggøres, da de volder store forståelsesproblemer.

I bemærkningerne til ny førtidspensionslov § 3 er forskellen mellem de to bestemmelser blevet tydeliggjort.

Til § 3

Ordet ”alderspensionstidspunktet” bør ændres til ”det til enhver tid gældende alderspensionstidspunkt”. Det bør tilføjes, at bopæl vurderes i forhold til oplysninger i folkeregisteret.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og lovens ordlyd og bemærkninger er ændret.

Til § 4

Med hensyn til § 4, stk. 1, så bør det komme til udtryk i en bekendtgørelse.

Forpligtelsen til at registrere folkeregisteradresse følger af lov om det centrale personregister.

Til § 6

Der ses ikke at være anført nogen begrundelse for, hvorfor der ikke fremover vil kunne tilkendes personer førtidspension af sociale grunde.

Ændringen er foretaget på baggrund af anbefalingerne i Førtidspensionsredegørelsen fra 2008.

Kapitel 3

Det bør anføres, at afklaringsforløb og revalidering tilsammen højst må tage 1 år.

Bemærkningerne tages ikke til efterretning. Dette skyldes blandt andet at revalidering og længden heraf følger revalideringsforordningen, der giver mulighed for revalideringsforløb på op til 2 år. Derudover kan lokale forhold være afgørende for, at det ikke vil være muligt at gennemføre afklarings- og revalideringsforløbet inden for 1 år.

Til § 8

Ordet ”Yderligere” bør ændres til ”en større eller mindre del”.

Bemærkningerne tages ikke til efterretning, da det forståelsesmæssigt er enklere at skrive yderligere.

Til § 9

§ 9, stk. 1 sammenholdt med bemærkningerne side 28: Det bør fremgå, at revalideringsforløb for misbrugeres vedkommende kan udsættes, indtil afvænnning har været forsøgt.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og bemærkningerne til bestemmelsen er ændret.

Ad § 9, stk. 2: ordet ”kan” bør ændres til ”skal”, så det er klart, at personer med meget alvorlig, uhelbredelig sygdom snarest tildeles førtidspension.

Bemærkningen tages til efterretning, idet ordet ”kan” udgår.

Ad § 9, stk. 3: Lovteksten bør ændres til: ”Revalideringsforløb undlades, hvis det ikke lokalt er muligt at gennemføre et revalideringsforløb, medmindre førtidspensionsansøgeren selv ønsker revalideringen gennemført et andet sted. I så tilfælde skal kommunen være behjælpelig med at finde bolig og evt. institutionsplads(er) til ansøgeren og dennes børn.”

Bemærkningen tages ikke til efterretning. Henset til, at dette reelt vil kunne indebære, at førtidspensionisten kan anmode om revalidering uden for den pågældendes bopælskommune, fastholdes den oprindelige formulering.

Til § 10

§ 10, stk. 2: skrivefejl i ”medlems”.

Udkastets § 10 udgår på baggrund af høringssvarene.

Det vil spare mange ressourcer, hvis man anvender de tværfaglige udvalg i kommunerne, med tilførsel af en person med uddannelses- og arbejdsfaglig ekspertise, i stedet for at oprette et førtidspensionsnævn.

Det bør fremgå af loven, at formand, medlemmer og suppleanter skal have bopæl i Grønland.

På baggrund af høringssvarene udgår de lokale nævn, og kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilkendelse af førtidspension.

Til § 11

Det foreslåede parallelle ankesystem vil forlænge sagsbehandlingstiden væsentligt. I øvrigt vil kommunens sagsbehandlere skulle bruge ressourcer til at sortere og fremsende akter til 2 forskellige ankeinstanser.

Der henvises til de indledende bemærkninger om førtidspensionsklagenævnet.

Til § 13

Det skal klart fremgå, om den vurdering, det kommunale førtidspensionsnævn skal foretage om arbejdsevne og procentdel, skal ske på baggrund af en indstilling fra socialforvaltningen, eller om det skal ske udelukkende på baggrund af de indhentede, objektive oplysninger.

På baggrund af høringsvarene er det ændret således, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om førtidspension.

Til § 15

Der bør anføres en frist for, hvor lang tid der maksimalt må gå fra vurdering og revurdering påbegyndes, og indtil det kommunale førtidspensionsnævns afgørelse foreligger.

Bemærkningerne tages ikke til efterretning, hvilket skyldes flere forhold. Herunder at lokale forhold og arbejdsmuligheder kan have betydning for længden af forløbene med vurdering og revurdering af arbejdsevne. Arbejdsevnen er individuelt, hvorfor forløbene også skal være individuelt tilpasset, hvorfor en fastsat bestemt maksimaltid ikke bør have indflydelse på forløbet.

Ad § 15, stk. 4: I lovtæksten er anført, at ansøgeren skal have mulighed for at gennemse og kommentere indstillingen, men i bemærkningerne side 6 er anført både dette, men også at ansøger skal inddrages i udarbejdelsen af indstillingen. Da dette kan misforstås, bør det tydeligt slås fast, i hvilket omfang og på hvilken måde, ansøgeren skal inddrages.

På baggrund af høringsvarene udgår udkastets § 15, stk. 4.

Generelt ad kap. 6 m.m.: Det bør tydeliggøres, hvornår en pension er hvilende, hvornår en pension bortfalder, og hvornår pensionens størrelse er 0 kroner. Der er ikke helt overensstemmelse mellem lovens kap. 6, lovens §§ 34 og 38 samt bemærkninger side 13.

Loven er indrettet således, at der skal være en økonomisk fordel i at påtage sig arbejdet. Dermed bortfalder førtidspension ved forskellige indtægtsgrænser, alt efter om førtidspensionisten modtager laveste, mellemste eller højeste førtidspension. Bemærkningerne tages ikke til efterretning.

Til § 18, stk. 4

Her er anført, at det drejer sig om indtægt fra "eget arbejde". Det bør fremgå, hvilke virkninger, det har, hvis borgeren har f.eks. en betydelig renteindtægt. Så vidt ses er der ikke andre steder taget højde for, om der bør gælde forskellige regler alt efter om der er tale om egen arbejdsindtægt eller anden indtægt (bortset fra anden pension).

Bemærkningerne tages til efterretning, og der er i bemærkningerne anført, at arbejdsindtægt er indtægter genereret gennem eget arbejde. Renteindtægter vil have indflydelse på hvornår aftrapningen af indtægten efter stk. 3.

Til § 20

Det bør fremgå, at hvis der træffes afgørelse om tilkendelse af førtidspension for en begrænset periode, skal der træffes ny afgørelse inden udgangen af den periode. Endvidere bør det fremgå, at en sådan midlertidig afgørelse kun kan træffes én gang.

Bemærkningen taget til efterretning, idet det i bemærkningerne nu er anført, at en ny afgørelse om forlængelse af periode på op til ét år skal træffes inden udløbet af den oprindelige periode.

Til § 22, stk. 3

Det bør tilføjes, at reguleringen foretages på baggrund af den forventede aktuelle indkomst.

I bemærkningerne er det nu anført, at førtidspension forhøjes med det forventede mistede beløb.

Til § 26

Her bør indsættes en undtagelsesregel, således at der i særlige tilfælde kan være mulighed for at udbetale hele pensionen uændret i en længere periode end 4 måneder, f.eks. i en situation, hvor den indsatte har forældremyndigheden over nogle børn, og det derfor er hensigtsmæssigt, at han/hun kan opretholde sit hjem i den pågældende periode.

Bemærkningen er ikke taget til efterretning. En fastsat frist på maksimalt 4 måneder medfører større overskuelighed for forvaltningen, hvilket gør det mere overskueligt for, hvornår der skal ske fortsat udbetaling af førtidspension under anstaltsanbringelse.

Til § 30

Receiptpligtig medicin og andre sundhedsforanstaltninger er som udgangspunkt gratis.

Bemærkningerne tages til efterretning, og det anførte i bemærkningerne er udgået.

Til § 30, stk. 3

Der bør tilføjes: og har modtaget en skriftlig afgørelse om det.

Bemærkningerne er taget til efterretning, således at det i lovteksten er anført, at der skal foreligge dokumentation herfor.

Til § 31, stk. 3

Det i bemærkningerne anførte om, at kommunen ikke mod borgerens vilje kan indstille borgeren til førtidspension, bør fremgå klart af loven. Samtidig bør der henvises til reglerne om umyndiggørelse.

Lovteksten er tilrettet, således det er tilføjet, at bopælskommunen ikke kan rejse og afgøre sager mod personens ønske.

Til § 32

Da nævnet først vil kunne træffe afgørelse på et senere tidspunkt, end når betingelserne er opfyldt, vil denne bestemmelse medføre usikker økonomi for mange personer i længere tid. Det bør derfor ændres til, at førtidspensionen tilkendes med virkning fra den dato, hvor betingelserne er opfyldt, uanset hvornår afgørelsen træffes. Kommunen skal heller ikke kunne have økonomisk fordel af at trække sagen i langdrag. Personer, der ansøger om førtidspension, vil ikke fuldt ud kunne kompenseres ved offentlig hjælp.

Bemærkningerne er ikke taget til efterretning, da det er vurderet at være nødvendigt først at kunne tildele førtidspension efter, der er truffet afgørelse.

Til § 34, stk. 2

Det skal klart fremgå, om denne afgørelse skal træffes af kommunalbestyrelsen eller af det kommunale førtidspensionsnævn, samt på hvilken baggrund afgørelsen skal træffes. Henset til bestemmelsens placering sammenholdt med § 40, stk. 3 går vi ud fra, at det er kommunalbestyrelsen, der skal træffe afgørelse.

På baggrund af høringssvarene er udkastet ændret, således kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om ophør af førtidspension.

Stk. 3: ordene ”mod bedre vidende” sammenholdt med bemærkningerne s. 54 vil være særdeles svære at administrere, henset til mange sagsbehandlers faglige baggrund.

Bemærkningerne er ikke taget til efterretning.

Til § 37

Her bør tilføjes: ”for sig selv og sine børn”. Det bør tilføjes, at en afgørelse herom skal træffes skriftligt.

Bemærkningerne tages ikke til efterretning, idet denne formulering kan være uhensigtsmæssig, da den risikerer at udløse mange fortolkningstvivel. Dog er der i bemærkningerne anført, at kommunen kan tage hensyn til evt. bestående forsørgelsesforpligtelser, hvilket giver kommunen spillerum for at udøve et konkret skøn.

Til § 38, stk. 1

Her bør tilføjes ”efter at der er truffet skriftlig afgørelse”.

Bemærkningerne er taget til efterretning, idet bestemmelsen er ændret, således det fremgår af lovtæksten, at der skal være truffet afgørelse.

Til § 39

Her bør være en henvisning til reglerne om transgbeneficiet.

Bemærkningerne tages ikke til efterretning, idet henvisning til reglerne om transgbeneficiet allerede fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen.

Til § 40, stk. 2

”såfremt der er grundlag herfor” bør udgå. Det er uklart, om dette er samme situation som omtalt i bemærkningerne nederst side 5.

På baggrund af hørings svarene er § 40 ændret, og udkastets stk. 2 er udgået.

Ad stk. 4: Denne bestemmelse bør udgå, da den er i strid med det grundlæggende princip om borgerens ret til to-instans-behandling.

På baggrund af hørings svarene er § 40 ændret, og udkastets stk. 4 er udgået

5) SIK

SIK anfører, at Naalakkersuisuts forventninger til mulighederne for førtidspensionisternes udnyttelse af deres restarbejdsevne synes at være urealistiske i en tid, hvor førtidspensionisterne skal konkurrere med tusindvis af arbejdsløse om alt for få arbejdspladser. SIK finder det tvivlsomt, om de økonomiske besparelser, der skal finansiere omkostningerne ved gennemførelsen af reformen, reelt er mulige at indvinde.

Der henvises til de indledende økonomiske bemærkninger.

SIK vil under alle omstændigheder kræve, at fleksjobs og deltidsjobs skal overenskomstdækkes og godkendes af SIK for at sikre, at der ikke er tale om konvertering af normale jobs.

Det forventes med reformen, at der skal skabes nye arbejdspladser, hvor det nuværende arbejdsmarked ikke er tilstrækkeligt. Det tilsigtes ikke med reformen, at normale job skal konverteres.

Efter forslaget vil der fremover ikke være en fuldstændig beskyttelse mod kreditorforfølgning, da førtidspension og personlige tillæg kan gøres til genstand for udlæg for gæld til offentlige myndigheder.

Med lovændringen foretages der alene en delvis ophævelse af den fuldstændige kreditorbeskyttelse. Kommunernes mulighed for at foretage udlæg i pensionsudbetalingen vil fortsat være begrænset af bestemmelserne om transgbeneficiet.

En opfyldelse af lovforslagets intentioner kræver bl.a. at såvel sundhedsvæsenet som kommunerne får økonomisk og praktisk mulighed for at forberede sig på de krav som forbedring og udnyttelse af førtidspensionisternes resterhvervsevne stiller.

Der er i forbindelse med reformen reserveret 8 sagsbehandlers årsværk, der skal bistå kommunerne med implementeringen af reformen, jf. de indledende bemærkninger.

Dertil bemærkes, at loven først forventes at træde i kraft juli 2015, hvorved der gives mulighed for at hjælpe kommunerne med praktisk bistand og mulighed for at forberede sig på lovændringen.

6) Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender

Til §§ 21 og 22

Departementet for Finanser og Indenrigsanliggender anfører, at der i §§ 21 og 22 henvises til den skattepligtige indtægt som indkomstgrundlaget, hvorved førtidspensionen reguleres.

ANNN foreslår, at lovteksten ændres således at der skabes lovhjemmel til at regulere førtidspensionen i forhold til førtidspensionistens aktuelle indkomstgrundlag. Dette kunne eksempelvis være seneste arbejds- og indhandlingsindkomst.

Bemærkningerne tages ikke til efterretning. Henset til, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger en fast definition på aktuel indkomstgrundlag fastholdes det, at reguleringen af førtidspension sker ud fra den skattepligtige indkomst.

7) Departementet for Uddannelse, Kirke, Kultur og Ligestilling

Departementet anfører, at der i § 38, stk. 3 bør stå registreret partner, som det fremgår af §§ 16, stk. 3, 17, stk. 3 og 18, stk. 3.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og ordlyden er ændret.

8) Departementet for Sundhed og Infrastruktur

Om kommunens adgang til at træffe afgørelse om ikke at ville indstille en ansøgning til behandling i førtidspensionsnævnet anfører Departementet for Sundhed og Infrastruktur, at det ikke nærmere af bemærkningerne til loven fremgår, hvilke (åbenbare) betingelser/kriterier, der skal være opfyldt for at kommunen kan træffe afgørelse om ikke at indstille en ansøgning. Når kommunen kan træffe afgørelse om at afvise at indstille en sag til behandling, kunne det være formålstjenesteligt med en nærmere angivelse af betingelserne herfor, også henseende til, at kompetencen til at tilkende førtidspension er tillagt førtidspensionsnævnet og den omstændighed, at ansøger ikke nødvendigvis påklager kommunens afgørelse.

På baggrund af høringssvarene er der ændret i nævnskonstruktionen, og kompetencen til at træffe afgørelse om førtidspension henhører fremadrettet under kommunalbestyrelsen.

9) Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked

Departementet bemærker at det fremover vil være kommunen der skal foretage arbejdsevnevurdering, og ikke en læge.

Fremadrettet skal en persons arbejdsevne ikke fastsættes af en læge, idet denne alene skal forholde sig til borgerens fysiske forhold. Afgørelse om arbejdsevne træffes af et tværfagligt team på baggrund af oplysninger om borgerens forhold. Det afgørende vil fremadrettet ikke være en lægelig udtalelse, men en tværfaglig vurdering af borgerens forhold.

Departementet finder det uheldigt at den omtalte vejledning om metode til vurdering og fastlæggelse af arbejdsevne ikke forelægger, da denne ville kunne være relevant til at vurdere de ressourcemæssige konsekvenser.

Vejledning om metode til vurdering og fastlæggelse af arbejdsevnen forventes udarbejdet i forbindelse med lovens vedtagelse.

Departementet bemærker endvidere at der vil blive afsat 8 sagsbehandlere til arbejdet med at revurdere borgerne. Departementet vurderer at der vil være en del efterfølgende arbejde, herunder ekstra arbejde med at administrere den øgede matchgruppe 3, at finde flexjob til de borgere der får tildelt en lavere førtidspension samt at finde ordinær beskæftigelse til de borgere der får afslag på ansøgning om førtidspension. Dertil kommer merarbejdet med selve arbejdsevnevurderingen som er nævnt ovenfor.

Der henvises til de indledende bemærkninger om ressourcer.

Konsekvenserne af førtidspensionsordningen vil betyde at betydelige flere ressourcer vil skulle afsættes til at kunne leve op til kontrolforpligtelsen. Der vil således være behov for yderligere tilsyn og undervisning fra departementets side af kommunale medarbejdere som følge af den nye og mere komplekse lovgivning. Dette medfører at der ligeså er behov for yderligere ressourcer i departementet til opkvalificering af medarbejdere i departementet indenfor en mere kompleks lovgivning, herunder indenfor arbejdsevnevurdering, for at kunne undervise og føres tilsyn med den kommunale forvaltning.

Departementet ser gerne at der i forslaget gøres opmærksom på at forslaget medfører afledte økonomiske konsekvenser i forhold til at skulle afsætte yderligere ressourcer til yderligere tilsyn herunder undervisning. Disse forhold gør at hovedkonto 64.01.01 Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked, administration vil skulle tilføres midler til yderligere administration for at kunne leve op til tilsynsforpligtelsen overfor kommunerne.

Forslaget ligger op til en meget udbredt flexjobordning, og set i lyset af nuværende erfaringer med flexjobordninger under revalideringsforordningen finder departementet det meget optimistisk at forvente det antal flexjob ude på arbejdsmarkedet, som forslaget ligger op til. Med den høje ledighed der i øjeblikket er, forventer departementet at det bliver meget svært at kunne finde det antal flexjob der er antaget i forslaget.

Det er departementets vurdering af størstedelen af førtidspensionisterne vil overgå til anden offentlig ydelse fremfor at opnå en større grad af selvforsørgelse, fordi de ikke rent faktisk vil kunne komme i flexjob.

Førtidspensionsreformen er en løbende proces, der tydeliggør behovet for at skabe yderligere arbejdspladser, hvor det normale arbejdsmarked ikke er tilstrækkeligt. Derfor vil der i processen skabes yderligere fleksjob og revalideringsmuligheder, som på denne måde kan imødekomme det behov, der opstår.

10) Grønlands Arbejdsgiverforening

Grønlands Arbejdsgiverforening anfører, at det indledningsvis fastsættes i forslaget, at kommunerne skal nedsætte førtidspensionsnævn. Normalt opponerer kommunerne over at selvstyret blander sig i den kommunale styrelse.

På baggrund af høringsvarene er der ændret i nævnsmodellen, og kompetencen til at træffe afgørelse om førtidspension henhører under kommunalbestyrelsen.

Grønlands Arbejdsgiverforening anfører, at det bør overvejes om erhvervslivet skal være repræsenteret, når der nedsættes førtidspensionsnævn. Det kunne være en fordel i forhold til at få førtidspensionister ud i en arbejdsprøvning.

Ved det centrale førtidspensionsklagenævn skal en repræsentant have ekspertise og stort kendskab til det beskæftigelsesmæssige område.

Grønlands Arbejdsgiverforening anfører, at det bør overvejes, om der er reelt behov for at nedsætte et yderligere klagenævnt ud over det sociale ankenævn. Det Sociale Ankenævn vil jo kunne indhente ekspertudtalelser, hvis der skulle være behov for dette.

Hensigten med det centrale førtidspensionsklagenævn er, at nævnet alene skal tage stilling til klagesager om arbejdsevnefastsættelse. Henset til antallet af førtidspensionister, der er tilkendt førtidspension, og at tilkendt førtidspension skal revurderes, vurderes det at være mest hensigtsmæssigt at oprette et centralt nævn, der behandler sager om fastsættelse af arbejdsevne.

Grønlands Arbejdsgiverforening anfører, at afslutningsvis bør bestemmelserne i kapitel 14 gennemgås en gang mere. Det virker noget uklart at kommunen afholder udgiften fuldt ud, jf. § 41 stk.1 og samtidig skal de aflægge regnskab overfor Naalakkersuisut, jf. § 42. og ikke nok med det, Naalakkersuisut kan også tilbage landskassen midler under visse betingelser, jf. § 44.

Bemærkningerne er taget til efterretning, og ordlyden af kapitel 14 er ændret.

11) BDO

Til §§ 16-18

BDO forespørger med hensyn til de forskellige førtidspensionssatser, om det er tilsigtet, at pensionen bortfalder helt ved forskellige beløb for laveste/mellemste/højeste førtidspension?

Det er tilsigtet med bestemmelserne, at beløbsgrænsen for bortfald af førtidspension sker ved forskellige beløbsgrænser for laveste, mellemste og højeste førtidspension.

BDO forespørger, om det er tilsigtet, at pensionen bortfalder helt ved den højeste indkomst vedrørende pensionister med den laveste førtidspension – set i relation til at have et økonomisk incitament til at arbejde?

Det er tilsigtet med bestemmelsen, at der skal være et incitament til at påtage sig arbejde og udnytte arbejdsevnen. I forhold til nugældende regler er der ændret på aftrapningsgraden, således at aftrapningsgraden er lavere og dermed et forøget incitament til at stå for egen indtægt.

Til § 32

BDO forespørger, om § 32 skal forstås således, at hvis nævnet først får behandlet sagen færdig 3 måneder efter, at betingelserne er opfyldt - at der først ydes førtidspension fra nævnets afgørelse?

Bestemmelsen skal forstås således, at der først kan ydes førtidspension fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse. Det er ikke muligt at udbetale førtidspension med tilbagevirkende kraft.

Til § 35

BDO finder, at det vil være hensigtsmæssigt, at denne bestemmelse i en eller anden form bliver uddybet, således, at der i alle kommuner arbejdes efter ens regler og førtidspensionister bliver behandlet ensartet fra kommune til kommune.

Departementet udarbejder en vejledning, der beskriver administrationen af lovgivning i praksis.

Til § 40

BDO forespørger, om § 40, stk. 1 om klage til Det Sociale Ankenævn hænger sammen med de øvrige regler om klage til Førtidspensionsklagenævnet?

På baggrund af hørings svarene er der ændret i § 40, således klage til Det Sociale Ankenævn

hænger bedre sammen med klagemuligheden til det centrale førtidspensionsklagenævn. Ønsket med reformen er, at Førtidspensionsklagenævnet skal tage stilling til ansøgerens arbejdsevne. På grund af klagenævnets sammensætning og ekspertise vil klagenævnet være rette organ med hensyn til fastsættelse af arbejdsevne. Det Sociale Ankenævn vil derfor stadig være rette klageorgan, når der ikke klages over fastsættelse af arbejdsevnen.

12) ASG

ASG anfører, at den ændrede finansieringsmodel med indbygget incitament for kommunerne til at anvende ordningen kan yderligere fremme ressourcetilgangen, fordi kommunen i større grad selv skal finansiere tiltaget. Hvis det ikke allerede er gjort, ville det være hensigtsmæssig i denne sammenhæng at se efter hvilken fordelingsmodel der benyttes til at finansiere arbejdsmarkedsydelse, og sikre at disse forhold finansieres på samme måde.

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke nærmere beregninger der belyser det efterspurgte.

I forbindelse med etableringen af et førtidspensionsklagenævn i departementet, vil ASG benytte lejligheden til at spørge til om man i denne sammenhæng har overvejet om der kan ligge økonomiske eller administrative besparelser i at lægge dette organ til Forbruger – og Konkurrencestyrelsen.

Der henvises til de indledende bemærkninger om førtidspensionsklagenævnet

I forslaget fremgår det at man ikke endnu har afgjort hvilken metode der ønskes benyttet i forbindelse med arbejdsevnevurderingen. I denne sammenhæng vil ASG afslutningsvis vil bemærke at Socialministeriet i Danmark har udarbejdet en udmærket pjece om arbejdsevne-metode: ”Arbejdsevne-metode – metode til beskrivelse, udvikling og vurdering af arbejdsevne.”

Bemærkningerne vil kunne indgå i det videre arbejde med at udarbejde metode for arbejdsevnevurdering.

13) Institut for Menneskerettigheder

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at lovforslaget løbende evalueres med henblik på at fastlægge konsekvenserne for den enkeltes levestandard, sociale sikkerhed m.v.

Bestemmelsen tages til efterretning, og Naalakkersuisut forventer løbende at foretage evalueringer af reformen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at styrke vidensgrundlaget – at der indsamles systematisk viden om, hvordan og i hvilket omfang personer med handicap, der på nuværende tidspunkt er på førtidspension eller ville få tilbudt førtidspension, har adgang til arbejde på det ordinære arbejdsmarked.

Institut for Menneskerettigheder anbefalinger tages til efterretning.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler at man iværksætter en systematisk indsats med at skabe ordinært arbejde og fleksjob til personer med handicap, før man ændrer førtidspensionsreglerne.

I forbindelse med reformen vil der forventeligt blive skabt nye arbejdspladser. Herunder vil der være muligheder for at skabe arbejdspladser, som vil kunne imødekomme personer med et handicap.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at sikre at krænkelse af menneskeretten undgås – at der indføres et generelt forbud mod diskrimination såvel indenfor som udenfor arbejdsmarkedet, som også omfatter en pligt for arbejdsgivere til at forestå rimelig tilpasning i forhold til personer med handicap

Institut for Menneskerettigheder anbefalinger tages til efterretning.

14) KNIPK

KNIPK anfører, at der med henvisning til §§§ 16, 17 og 18 er stillet forslag om, at førtidspensionernes størrelse vil være afhængig af samleverens indkomst, hvilket KNIPK finder meget betænkeligt.

Der er tale om videreførelse af de gældende regler, idet indtæger fra en førtidspensionists samlever, ægtefæller og registreret partner også tidligere har haft betydning for udbetaling af førtidspension.

15) PPK

PPK anfører om tilførsel af yderligere midler til forventet yderligere sagsbehandling, at det ikke fremgår af forslaget, hvorledes Naalakkersuisoq foreslår, at kriterierne for fordeling af disse midler skal være, samt hvorledes kvalitetssikringen skal forløbe.

Af lovens almindelige bemærkninger fremgår, at der skal tilføres kommunerne 3.2 mio. kr. svarende til 8 sagsbehandlers årsværk. Sagsbehandlerne vil være kommunerne behjælpelig med at vejlede, rådgive mv. Derudover henvises til de indledende bemærkninger om ressourcer.

PPK anfører om de forventede besparelser, at det ikke fremgår præcist, hvor store besparelser der forventes, og hvad dette skøn baserer sig på, og det fremgår heller ikke, hvad præcis det er for velfærdsmæssige positive effekter, der forventes af lovforslaget.

Der henvises til de indledende bemærkninger om økonomiske forhold og almindelige lovbemærkninger om økonomiske beregninger.

PPK foreslår, at der overvejes objektive eller subjektive succesparametre for lovgivningen, samt at der nærmere defineres opfølgningstidspunkter herfor.

Bemærkningerne tages til efterretning og kan indgå i det videre arbejde med førtidspensionsreformen.

PPK skal videre for så vidt angår de positive besparelser anmode om, at der som minimum redegøres for, på hvilken baggrund besparelserne forventes at overstige udgifterne til ekstra årsværk i kommunerne, oprettelse og drift af førtidspensionsnævnet og sekretariatet hertil.

Der henvises til de indledende bemærkninger om økonomiske forhold.

Om førtidspensionsklagenævnet forespørger PPK om det er overvejet at placere nævnet i Styrelsen for Råd og Nævn og hermed eventuelt opnå en synergieffekt/besparelse i forhold til sekretariatet, ligesom sekretariatet eventuelt kunne blive mindre sårbart/ personafhængigt.

Der henvises til de indledende bemærkninger om førtidspensionsklagenævnet.

PPK forespørger til skønnet, som departementet har foretaget mht. hvor mange førtidspensionister der forventes at falde ud af førtidspensionssystemet, og om der er medregnet de økonomiske konsekvenser, såfremt førtidspensionister midlertidigt er bevilget fuld førtidspension.

Vurderingen af, hvor mange førtidspensionister der vurderes at falde ud af førtidspensionsordningen, er et estimat foretaget på baggrund af, hvor mange førtidspensionister der reelt evner at oppebære en indtægt, der gør, at denne ikke bør være omfattet af førtidspensionsordningen. Derudover henvises til de indledende bemærkninger om økonomiske konsekvenser.

PPK forespørger, om der er foretaget beregninger af de økonomiske konsekvenser ved at sende de pågældende 90 % i revalideringsforløb frem for at fortsætte deres førtidspension i uændret form. Videre ønsker PPK at få oplyst, om der er foretaget analyse af, hvor stor en procentdel af denne masse, der efter et revalideringsforløb forventes at kunne indgå i den almindelige arbejdsstyrke.

Der er i forbindelse med det loyforberedende arbejde ikke foretaget nærmere beregninger for det efterspurgte. Derudover henvises til de almindelige bemærkninger til loven for så vidt angår andelen der efter revalidering vil komme i ordinær beskæftigelse.

Med hensyn til lovens § 3 og 7, er det PPK's vurdering, at det ikke kan afvises, at de pågældende bestemmelser vil kunne være i strid med det for forvaltningen almindeligt gældende princip om ligebehandling og ligeledes være i strid med den europæiske menneskerettighedskonvention desangående.

I henhold til lovens § 7, så kan der tildeles fuld førtidspension, såfremt bopælskravet på 5/6 af bopælstiden opfyldes. Såfremt betingelsen for fuld førtidspension ikke opfyldes, vil det være muligt at bevilge førtidspension set i forhold til de antal år, personen har boet i Grønland. På denne baggrund vurderes det ikke at være i strid med et forvaltningsretligt princip om ligebehandling. Det vurderes ikke at være i strid med den europæiske menneskerettighedskonvention desangående.